

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sacerdotale Ad consuetudinem S. Romanæ Ecclesiæ
aliarumque ecclesiarum ex Apostolic[a]e bibliothec[a]e ac
Sanctorum Patrum iurium sanctionibus, &
ecclesiasticorum doctorum scriptis ...**

Venetiis, 1579

Bened. sup[er] p[er]egrinos exeuntes. c. 21

urn:nbn:de:hbz:466:1-40307

sancti donum largiter infundas, ac perfectam constantiam tribuas, et continentie perseverantiam. Per dominum nostrum. **Oratio**

Respice domine famule tue tibi debitam seruitutem: ut in ter humane fragilitatis incerta nullis aduersitatibus opprimatur, que de tua protectione confidit. Per dominum nostrum.

Quo facto ipsa offerat candelam accensam sacerdoti. Secrete dicenda sub yno Per dominum, cum secreta proprie missę.

Respice domine propitius ad hostiam nostre seruitutis tuo respectu immolanda: ut hec famula tua viduitatis sanctę propitiis, quod te inspirante suscepit, te gubernante custodiat. Per dominum.

Postquam sacerdos communicauerit communicet eam. Oratio dicenda post communionem missę sub yno Per dominum.

Purificent nos quies domine, sacra que sumpsimus: et famula tua ab omni culpa libera esse concede: ut que conscientie sue reatu stringitur, celestis remedii plenitudine gloriatur. Per dominum.

Benedictio super peregrinos exeuntes. Cap. 21. Sacerdos superpelliceo et stola indutus dicat. Adiuutorius no. R. Qui se. ps. Deus in adiutorium. fo. 17. cum gloria patri. Psalmus.

Dominus regit me, et nihil mihi deerit. fol. 166. Psalmus.

O domine refugium factus es nobis, a generatione in generationem: priusquam montes fierent, aut formaretur terra et orbis: a seculo et in seculum tu es deus. Ne auertas hominem in humilitate: et dixisti, quertummi filij hominum. Quia nulle anni ante oculos tuos, tanquam dies hesterni qua preterijt. Et custodia in nocte, que pro nihilo, hęc eorum anni erunt. Mane sicut herba transeat: mane floret et transeat: vespere decidat, induret, et areseat. Quia defecimus in ira tua: et in furore tuo turbati sumus. Posuisti iniquitates nostras in conspectu tuo: solum nostrum in illuminatione vultus tui. Quia in omnes dies nostri defecerunt, et in ira tua defecimus. Humili nostri sicut arena meditabuntur: dies annorum nostrorum in ipsis septuaginta anni. Si autem in poteratibus, octoginta anni: et amplius eorum labor et dolor. Quia in superuenit mansuetudo, et corripiemur.

Quis nouit preteritum ire tue, et preter timore tuo iram tuam dinumerare? Dexteram tuam sic notam fac: et eruditos corde in sapientia.

Uniuertere domine usquequo: et deprecabilis esto super seruos tuos: repleti sumus mane misericordia tua: et exultauimus et delectati sumus omnibus diebus nostris. Regati sumus pro diebus, quibus non

humili

humili

Benedictio super peregrinos exeuntes.

212

humiliasti: annis quibus vidimus mala. **R.** respice i seruos tuos
et in opa tua: et dirige filios eorum. **G.** et sit splendor domini dei nostri super
nos: et opa manuum nostrarum dirige super nos: et opus manuum nostrarum
dirige. **G.** gloria pa. **S.** icur erat. **Ps.** Qui habitat in adiutorio al
tissimi. **Ps.** In vias pacis et salutis dirige eos domine. **kyrie eleis.**
Ch. iste ele. **Ps.** domini. **R.** Et ne nos. **R.** Sed libe. **R.** Perfice gres
sus meos in semitis tuis. **R.** Et non moueant vestigia mea. **R.**
Dirigica mias tuas. **R.** Qui saluos facis sperantes in te. **R.** Co
uertere domine vsquequo. **R.** Et deprecabilis esto super seruos tuos. **R.**
Mitte ei domine auxiliu de seculo. **R.** Et de seculo tuere eos. **R.** Nihil profi
ciat inimicus in eis. **R.** Et filius iniqui. **tc.** **R.** Domine saluos fac
eos. **R.** Domine bene prosperare: benedictus qui venturus es in
noie domini. **R.** Adaperiat dominus cor vestrum in lege sua. **R.** Et in pre
ceptis suis: et faciat pacem in diebus nostris. **R.** Exaudiat dominus oro
nes vestras. **R.** Et reconciliet vobis. **R.** Nec vos deserat in tpe
malo. **R.** Dominus deus noster. **R.** Erurge domine adiuua nos. **R.** Et redi
me nos pro nomine tui. **R.** Domine exau. **R.** Et el. **R.** Dominus vo. **R.**
Et cum spiritu tuo. **Oratio super baculos et capellas.** Oremus.

O domine Iesu Ehie, mundi redemptor et conditor, qui per os bea
ti Pauli apostoli tui innotuisti, non hie nos hic manentes ci
uitate, sed futura hic debere inquirere semp: quique beatis apostolis
precepisti, vt euntes ad predicandum verbum dei virgas tui sume
rent, te suppliciter deprecamur: vt digneris has scapellas, siue
peras pro tui nois amore ad instar humilis armature lateri ap
plicandas, et hos sustentationis baculos bene dicere: qua
tenus portantes eos in peregrinationis signum et suorum corporum
sustentationem, celestis gratie plenitudine in eis et munimen va
leant tue benedictionis percipere: et quemadmodum virga Aaron
ad rebellium iudeorum perfidia repellendam bene dixisti, ita et hos
famulos tuos per hec insignia, que ad honorem et reuerentiam
apostolorum tuorum Petri et Pauli, vel Jacobi, vel sancti Martini, vel sancte
Marthe assumere cupiunt de manibus nostris, et ad eorum limina vene
randa portare, bene dicas: et ab omnibus peccatis absoluas: vt
in die iudicii in parte mereantur dextera collocari. Qui viuas.

Benedictio super baculos et capellas.

Signaculum dei patris, et filii, et spiritus sancti descendat
celitus super hos baculos, et has peras: vt quicumque eas

D d 4 por

Benedictio super baculos & capellas

portauerint ab oīum inimicorū insidijs sint defensi: Per Chri-
stum domi. Amen. **Lunc sacerdos baculos & peras asper-**
gat aqua benedicta, & eas peregrinis tradens dicat.

Accipite hos baculos & has peras: & pergite ad limina bea-
torum apolorū Petri & Pauli, **vel sancte Marię de Loo-**
to, vel ad limina sancti Jacobi in Compostella, vel sancti An-
tonij de Tienna. In nocte paschalis, & si paschalis, & spūs sancti
Amen. Simili modo dicatur de alijs locis, ad que peregrini
profecti sunt, vt per eas mereamini in hoc seculo remissionē
oīum peccatorum accipere, & in futuro consortium beatorum:
atq; ad limina scōrū quo pergere cupitis, feliciter peruenire, &
pacto itinere ad nos incolumes remeare. Postea dicat an-

Guntentes ibant & fiebant mittentes semina sua. **Psalmus**

Gloria patri, & fil. &c. Antiphona: Kyrie ele. Chiste elei. Ky-
rie elei. Pater nī. Et ne nos
Sed libe. Saluos facere
In conuer ten do. fol. 187. uos tuos. Deus meus sper-
rantes in te. Mitte eis dñe auxilium de sancto. Et de sō
tuere eos. Esto eis dñe turris fortitudinis. A facie inimi-
ci. Fiat misericordia tua dñe super nos. Que admodum
sperauimus in te. Dñe exaudi oratio. Et clamor. Do-
minus uobiscum. Et cum spiritu tuo. Oremus.

Deus infinite mię & maiestatis immense: quē nec spatia lo-
corū, nec interualla tēpuz ab his, quos tueris abiangunt
adesto pñtibus famulis tuis, in te vbiq; fidentibus: & per oīum
per qua ituri sunt uiam, dux eis & comes esse digneris: nihil eis
aduersitatis noceat, nihil difficultatis obsistat: cuncta eis salu-
bria, cuncta prospera sint, vt sub ope dextere tue quicquid iusto
expetierint desiderio, celeri psequant effectu. Per do. Ore.

Agns sempiternę Deę, humani generis reformator &
author: qui Abrahę puero tuo, vt exiret de terra natiuita-
tis sue, & iret in terrā promissionis, quā ei te daturum promisse-
ras,

ras. p̄cepisti: nec non ⁊ populū Israeliticū in desertū ad te adorandum multis prodigijs venire fecisti: hos (q̄s) peregrinos ad beatorum ap̄olorum Petri, ⁊ Pauli, *vel* *III. VI. supra*. limita te adorare pergentes, a periculis omnibus erue: ⁊ a peccatorum nexibus absolue. Et tu, qui es via vera in te confidentibus, eorū iter bene dispone: vt inter oēs huius vię perturbationes tuo protegantur auxilio: mitte eis dñe angelum tuum, quem Tobie famulo tuo comitem dedisti: vt vbiq; manserint, sit illis defensor contra insidias oium inimicorū visibiliū, ⁊ invisibiliū: quatenus lecti ⁊ incolumes ad nos redire valeāt. Per dñm. *Deinde aspergat eos sacerdos aqua benedicta, dicens.* Per aque asperisionem det vobis omnipotens Deus ad eundem ⁊ redeundum suam gratiam ⁊ benedictionem. Amen.

Benedictio dei omnipotentis patris, ⁊ filii, ⁊ spiritus sancti descendat super vos ⁊ maneat semper. Amen. Sacerdos curatus semper dare debet licentiam peregrinantibus, vt vbiq; sacerdoti, ⁊ vbiq; possint cōfiteri peccata sua.

Oratio benedictionis ad peregrinos nauigare volentes ad terram sanctam. Sacerdos dicat. *Adjutorium nostrum. Qui se. Ps. 113. et decet hymnus 7c. fol. 172. Kyrie eleis. Christe eleis. Kyrie eleis. Pater n̄r. Et ne nos. Sed libera. Saluos fac fideles tuos. Deus meus sperantes in te. Mitte eis dñe auxilium de sancto. Et de sion tuere eos. Nihil proficiat inimicus in eis. Et filius iniquitatis non nocebit eis. Esto eis dñe turris fortitud. A facie inimici. Dñe exaudi orat. Et cla. Dominus vob. Et cum spi. Oratio.*

O Deus, qui trāstulisti patres nostros per mare rubrū ad laudem tui nois decantandā: supplices te deprecamur dñe, vt famulis tuis, qui ad visitanda loca sancta, in quibus vnigenitus filius tuus salutem nostram operari dignatus est, proficiantur depulsis cunctis aduersitatibus: portū semper optabile, cursumq; tranquillū largiaris. Per Eb. Oratio.

Prospiciat, q̄s dñe, supplicationib; nostris: ⁊ mitte angelū tuū de summitate celozū: qui custodiat famulos tuos nauigātes in pfundo maris: pduc eos ad loca dilectissimi filij tui dñi n̄ri Iesu Christi p̄ciosissimo sanguine p̄secrata: ⁊ visitatis eisdē, cū salute mentis ⁊ corporis ad pp̄ia eos perducere

Benedictio peregrinorum

cere cū letitia gaudio et profectu digneris. **Per eum.** **R.** Amen.
Deinde benedicantur signacula crucis chlamydis peregrinantium affigenda. **Añā.** Adoramus te Chē et bñdicimus tibi. Quia p̄ setām crucem tuā redemisti mundus. **Oramus.** **Oratio.**

Benedic. q̄s dñe, hęc signacula sanctę crucis: et p̄sta p̄ invocacionē sanctissimi nois tui: vt qui ea susceperint vel gestauerint, corporis et animę salutem percipiant. **Per Christum.**
Tunc presbyter det eis signacula sanctę crucis, sic dicens.

Accipe signū crucis xp̄i tā i corde q̄ i corpore, i noie patris, et filii, et spūs sc̄i: vt sis defensus ab oib⁹ insidiis inimicorū visibiliū et invisibiliū. **Per.** **Tunc dicat hęc añ.** O cruce gloriosa, o cruce adoranda, o lignū preciosū, et admirabile signū p̄ op̄ diabol⁹ est vict⁹, et mūdus xp̄i sanguine redēptus. **R.** Dis terra adoret te, et psallat tibi. **R.** Psalmū dicat noi tuo dñe. **Oratio.**

Adesto familie tue, q̄s op̄s deus: vt in aduersis et prosperis preces eorum exaudias, et insidias oīum aduersarioꝝ per sanctę crucis auxilium digneris contere: vt portus salutis et tranquillitatis valeant apprehendere per dominum nostrum.

Ordo benedictionis peregrinorum domum redeuntium.
Peregrini stent ante fores ecclesię: et sacerdos indutus superpelliceo et stola dicat. **R.** Adiuutoriū nost̄. **R.** Qui fecit. **Et deinde sacerdos cum clericis cantet, vel legat Antiphonā.**

Auxilium meum a domino. **ps. D**euauī oculos. fol. 18.

Añā. **Et** ecce quam bonum et quam iucundum habitatione fratres in vniuersis. **ps. Et** ecce q̄ bonum. folio 18.

Ant. B ene fac domine bonis et rectis corde. **Psalmus.**

Kyrie elei. Kyrie elei. Kyrie elei. Ps.
ni. Et ne nos in. Sed libe. v. Bene-
dicti q veniunt in noie dñi. R. Be-
nedicti vos a dño qui fecit celum et

Qui cõfidit in dño. **r. s. j. terrã. v. Respice dñe in seruos tuos;**
et in opera tua. R. Et dirige filios eorũ. v. Dñe exaudi. R. Et
clamor. v. Dominus vo. R. Et cum spiritu. Oramus. Oratio.

Quesumus ops deus, vt his famulis tuis, quos incolumes
 de sancto itinere venire fecisti, qcquid tibi per carnis fra-
 gilitate, siue per visum, vel auditũ impudicũ, aut per colloquia
 otiosa, siue alijs quibuscunq; modis p̄tra tuã iustitiã commise-
 runt, tu scitissime p̄ misericorditer indulgeas, et dimittas eis: et
 illesos ab oĩ impugnatione diabolica castodias: et tuus semper
 deuote inherere mandatis cõcedas. **Per Chri. Oramus. Oratio.**

Adñe q; vt fideles tui, quos post lōgas peregrinationes
 et moras itineris, suę patrię reddidisti incolumes, i tua vo-
 luntate permaneant: et nihil vltra hostilitatis metuant: sed te
 p̄egente secura mente tibi deseruiant. **Per. Oramus. Oratio.**

Oeus, qui iustificas impiũ, et non vis mortẽ pctõris: maie-
 statẽ tuã suppliciter exoramus: vt hos famulos tuos de tua
 misericordia p̄sidentes, celesti protegas benignus auxilio: et as-
 sidua protectione cõserues: vt tibi iugiter famulentur, et nullis
 tentationibus a te separetur. **Per dñm nost. v. Dñs vobiscum.**

R. Et cuz spiritu tuo. v. Benedicamus dño. R. Deo gratias.
Benedicat vos ops deus, pa- ter, et fi- lius, et sp̄s san- ctus. R. Amen. Tunc peregrini ecclesiam ingrediantur: et deuot-

ione sua peracta ad domum cum dei benedictione reuertant.

De benedictione muneris quod offertur in ecclesia. Ca. 21.

Adiutorũ. R. Qui se. v. Dñs vo. R. Et cũ. Oramus. Oratio.

Oeus, cuius verbo et potẽtia facta sunt oia, cuius dono p̄-
 cipimus, quę ad vitę remedium possidemus, te supplices
 obnixis p̄cibus rogamus: vt de sede maiestatis tuę huic oblatio
 ni

Ordo ad ponderandam personam pro voto
ni fidelium scificator accedas: suscipe de manu famulorum tuorum
munus oblati, quod a tua clemencia benedictum in usus huius sancte
rij maneat consecratum: sint hec in respectu tuo libenter accepta, sicut
quondam Abel alimii tui, vel Melchisedech tibi munera placue
runt oblata. Et quod ad honorem tui amoris ecclesiam tuam summis ni
tunt decorare obsequiis, tu eis domine magna pro parvis recopula, et
deuotione eorum accipias: peccata dimittas: fide eos repleas: indulgentia
foueas: misericordias protegas: aduersa destruas: prospera concede: benedicti
in hoc seculo actionis bonorum documentum, charitatis studium, scilicet
amoris affectum: et in futuro cum sanctis angelis adipiscant perpetuum re
gnum. Per deo. **Postea aspergatur aqua benedicta.** **Ordo ad po**

derandam personam pro voto obligatam dare de aliqua re quantum poterit
derat corpus eius, sicut triticum, oleum, ceram, vinum, vel alia.

Sacerdos dicit. **Adiutorium no.** **Quo dicto ponat per**
sonam ponderandam super lanceam, vel tabulam more solito: et
cat antiph. **Benedicimus deum celi, coram omnibus uiuenti**
bus eius: quia fecit nobiscum misericordiam suam. Et inton

Te deum laudamus: te dominum confitemur. Et eternum patrem om
nis terra venerat. In **ibi omnes angeli: tibi celi et vniuersę preces.**

In **ibi cherubi et seraphi incessabili voce proclamant. Sanctus, sanctus,**

sanctus dominus deus sabaoth. V **leni sunt celi et terra maiestatis**
glorie tue. In **egloriosus apolorum chorus. In** **e prophetarum lau**

dabilis numerus. In **e martyrum candidatus laudat exercitus. In** **e**

per orbem terrarum sancta confitetur ecclesia. V **atrem unę maiestatis, et**

neradum tuum verum et unicum filium. S **anctum quoque paracletum**
spiritum. In **u es rex glorie. In** **u pater sempiternus es filius.**

In **u ad liberandum suscepturus homines: non horruisti virginis uterum.**

In **u deuicto mortis aculeo: aperuisti credentibus regna celorum.**

In **u ad dexteram dei sedes in gloria patris. T** **u uideris esse**
se venturus. In **e ergo quos tuis famulis subuenit: quos precioso san**

guine redemisti. A **eterna fac cum sanctis tuis in gloria munerari.**
S **aluam fac populum tuum domine et benedic hereditati tue. Et regem**
extolle illos, usque in eternum. V **er singulos dies benedicimus**

te. O **t laudamus nomen tuum in seculo, et in seculo seculi. V** **er**
gnare domine die isto, sine peccato nos custodire. M **isereri nostri de**
mine, miserere nostri. R **at misericordia tua domine super nos**
quemadmodum sperauimus in te. T **u te domine sperauit: non**

psandar in eternum. **Quo finito dicat.** **R.** Saluū fac seruū tuum
vel ancillā tuā. **R.** Deus meus sperantē in te. **V.** Mitte ei dñe
auxiliū de sc̄o. **R.** Et de sion tuere eū. **V.** Esto ei dñe turris for-
titudinis. **R.** A facie inimici. **Deinde sequit. ps.** Laudate pue.
folio 47. **torus cum Gloria pa. 7 Sicut erat. Domine exau. R.**
7 clam. V. Dominus vo. **R.** Et cum spiritu. **Oremus. Oratio.**

Suscipe sc̄tē p̄i, ōps, eterne deus tuorū preces 7 supplicium
vota: 7 p̄ sc̄tissimū filiū tuū dñi n̄rī Iesu Ch̄i, 7 ei⁹ genitricis
Marię, 7 sc̄ti apli vel martyris vel p̄fessoris tui. **R.** in c̄cessio-
nē, p̄stā nobis ita beneficia tua cognoscere, vt in ḡrarum sem-
per actione maneamus: vt dū fideles tui pro quacūque petitio-
ne ad te vota emittunt, p̄tinus tua clemētia eis postulata p̄ce-
dere, miserationez dñi te fateri 7 laudare mereamur. **Per eū d.**
R. Amen. **V.** Benedicamus dño. **R.** Deo gratias. **Et asper-**
gantur omnes aqua benedicta. C De benedictione solenni
panis in diebus dominicis 7 magnis festiuitatibus. **Cap. 22.**

Sacerdos cū processione 7 cruce ante missaz indutus oib⁹
paramentis excepta planeta: accedit ad locum vbi panis
est benedicendus: 7 dicit **V.** Adiutorium nō. **Postea legit euan-**
gelium: Sequentia sancti Euangelij s̄m Joannem. Cap. 6.

In illo tpe: Abijt Iesus trās mare galilęę: quod est tyberia
dis, 7 sequebat eū multitudo magna: q̄ videbant signa q̄
faciebat super his qui infirmabant. Subijt ergo in montes Je-
sus: 7 ibi sedebat cū discipulis suis. Erat aut̄ proximum pascha
dies festus iudeorū. Cum subleuasset ergo oculos Iesus: 7 vidis-
set q̄ multitudo magna venit ad eū, dicit ad philippum: v̄ de
enemus panes, vt māducēt hi? **Hoc aut̄ dicebat tentās eū. Ip-**
se n̄ sciebat quid esset facturus. R̄ndit ei philippus: Ducento-
rum denariozū panes nō sufficiunt eis: vt vnusquisq̄ modicuz
quid accipiat. Dicit ei vnus ex discipulis eius, Andreas frater
Simonis Petri. Est puer vnus hic, q̄ habet quinqz panes hoz
deaceos, 7 duos pisces. Sed hec, quid sunt inter tantos? Dicit
ergo Iesus. Facite hoies discumbere. Erat aut̄ fenum multum
in loco. Discubuerunt ergo viri numero quasi quinque millia.
Accipit ergo Iesus panes, 7 cum gratias egisset, distribuit di-
scumbentibus. Similiter 7 ex piscibus quantum volebant. Re-
uertem impleti sunt, dixit discipulis suis: Colligite que supera-
uerunt